

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

31

Vragen van de leden **Bergkamp** en **Sjoerdsma** (beiden D66) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het door DUO onnodig uitvragen van geslacht van (nieuwe) partner* (ingezonden 21 juli 2017).

Antwoord van Minister **Bussemaker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 21 september 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 2614.

Vraag 1

Kunt u de twee uitgevraagde formulieren voor het aanvragen van de «tegemeetkoming scholieren» bij DUO door de ouder als bijlage toevoegen?

Antwoord 1

Ja, ik heb de relevante formulieren als bijlage toegevoegd.¹ Het gaat om de volgende formulieren:

- Het formulier «Aanvraag tegemoetkoming scholieren» (hierna: «aanvraag-formulier»), voor de schriftelijke aanvraag van de tegemoetkoming scholieren. Op dit formulier kan de scholier aangeven dat hij een aanvullende toelage wenst te ontvangen.
- Het formulier «Opgeven oudergegevens» («O-formulier»), waarin de ouder de benodigde gegevens invult.
- Het formulier «Opgeven oudergegevens» («F-formulier»), waarin de ouder een aantal aanvullende gegevens invult. Dit formulier wordt slechts in een beperkt aantal situaties verstuurd.

Vraag 2

Klopt het dat deze tegemoetkoming voor scholieren bedoeld is voor jongeren ouder dan 18 jaar, waarbij een (of meerdere) ouder(s) een laag inkomen heeft, regulier voltijdsonderwijs gevolgd wordt door de jongere en er geen recht is op studiefinanciering?

Antwoord 2

Het klopt dat een scholier in aanmerking kan komen voor een tegemoetkoming op grond van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) wanneer hij 18 jaar of ouder is en ingeschreven staat op een

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

school in het voortgezet (speciaal) onderwijs, of vavo (de tegemoetkoming scholieren).

- Een scholier die een *voltijdse* opleiding in het voortgezet onderwijs volgt, komt in aanmerking voor een basistoelage en een eventuele aanvullende toelage (tegemoetkoming in de schoolkosten en/of de onderwijsbijdrage).
- Een *deeltijd*-scholier komt ook in aanmerking voor een tegemoetkoming, maar heeft geen aanspraak op een basistoelage.

De hoogte van de basistoelage staat vast. De aanvullende toelage is afhankelijk van het inkomen van de ouder(s)/wettelijke vertegenwoordiger en diens partner. Tot het grensbedrag van de draagkracht (voor 2017–2018 is dit € 34.194,51) krijgt de scholier de maximale aanvullende toelage. Wanneer het inkomen hoger is dan het grensbedrag, neemt de aanvullende toelage geleidelijk af.

Vraag 3 en 4

Is het bij u bekend waarom, naast het uitvragen van standaard gegevens met betrekking tot de opleiding, nationaliteit, inkomen ook het geslacht van de partner wordt uitgevraagd? Zo ja, kunt u aangeven wat daarvoor de reden is? Zo niet, kunt u dit opvragen?

Klopt het dat het hier niet gaat om de andere (biologische of juridische) ouder, maar om een eventueel nieuwe partner van één van de twee ouders? Kunt u aangeven waarom het relevant is voor het aanvragen van een «tegemoetkoming scholieren» om voor DUO te weten van welk geslacht een eventuele nieuwe partner is? Zo nee, kunt u dit laten uitzoeken?

Antwoord 3 en 4

Scholieren die een tegemoetkoming aanvragen door middel van een aanvraagformulier (dus niet digitaal), en daarbij ook de aanvullende toelage wensen te ontvangen, krijgen een formulier waarop de oudergegevens moeten worden ingevuld (het «O-formulier»). Voor het berekenen van de aanvullende toelage zijn namelijk de inkomens van de ouder(s)/ wettelijk vertegenwoordiger en diens partner nodig, en dus de gegevens. Deze gegevens kunnen niet op voorhand door DUO worden ontleend aan de eigen administratie of het BRP. In sommige gevallen heeft DUO voor het continueren van de tegemoetkoming meer informatie nodig om de aanvullende toelage te berekenen. In dat geval dient het «F-formulier» te worden ingevuld. Voor de aanspraak op de tegemoetkoming scholieren is het geslacht van de ouder(s)/ wettelijk vertegenwoordiger en diens partner in theorie niet relevant. Wel controleert DUO de juistheid van het opgegeven burgerservicenummer via de geboortedatum en het geslacht. Deze controle is in de systemen ingebouwd en op dit moment in de praktijk noodzakelijk. Het kan voorkomen dat de combinatie van deze gegevens niet klopt. Op basis van de overige persoonsgegevens kan vervolgens de juiste informatie aan de Basisregistratie Personen (hierna: BRP) worden ontleend. Deze procedure wordt ook gevolgd wanneer de ouder geen burgerservicenummer opgeeft. Bij een *digitale* aanvraag/wijziging, wordt via DigiD ingelogd. De in de BRP geregistreerde gegevens worden automatisch getoond en worden daarom niet uitgevraagd.

Vraag 5

Bent u bereid deze onnodige uitvraag van geslacht van de nieuwe partner van het formulier te verwijderen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke termijn wilt u dit doorvoeren?

Antwoord 5

Het kabinet heeft al eerder aangegeven dat zij het belang van het voorkomen van

onnodige seksregistratie onderkent; zie onder andere de brief aan uw Kamer van 23 december 2016. Dit vertaalt zich in het beleid van de rijksoverheid, en ik ondersteun dit van harte. Zo wordt bijvoorbeeld het studentenreisrecht (de ov-studentenkaart) sinds 1 januari 2017 zonder vermelding van het geslacht uitgegeven. Ik heb dan ook bij DUO navraag gedaan of het op korte termijn mogelijk is het systeem zodanig aan te passen dat het opgeven van het geslacht op het formulier niet meer nodig is. Met het systeem zoals het nu is gebouwd kunnen papieren aanvragen niet worden verwerkt als er geen

geslacht wordt ingevuld. Het aanpassen hiervan vergt een aanzienlijke systeemaanpassing.

DUO bevindt zich op dit moment echter in de transitie naar het nieuwe ICT-systeem (PVS) en heeft daar veel werk aan. Het is belangrijk dat DUO de tijd krijgt om dit proces zorgvuldig af te ronden. Ik zal wel DUO vragen uiteen te zetten wat de precieze impact en de kosten zijn van een systeemaanpassing. Daarbij zal tevens de functie die het opgeven van het geslacht heeft in het kader van de controle van het burgerservicenummer worden meegenomen. Met de uitkomsten hiervan kan dan een weloverwogen beslissing worden genomen. Deze beslissing laat ik over aan mijn opvolger.